

ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ “ ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР “

ЮРИДИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
Катедра „Сигурност и безопасност“
e-mail: vfu_ksb@abv.bg; тел.: 052/359 561

ВЪПРОСНИК

ЗА КОМПЛЕКСЕН ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА СПЕЦИАЛНОСТ “ЗАЩИТА НА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ” ПРОФИЛ „ЗАЩИТА ОТ АВАРИИ И БЕДСТВИЯ”, от ВИПУСК 2015/2016

I. ОБЩА ЧАСТ

ПОНЯТИЯ, ТЕОРИЯ НА РИСКА, ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТЕРОРИЗМА И ЕКОЛОГИЧНА СИГУРНОСТ

1. Ново разбиране на сигурността през XXI век. Понятие за национална сигурност.
2. Система за национална сигурност на Република България. Субекти на националната сигурност на Република България.
3. Понятие за международна сигурност. Система на международната сигурност.
4. Понятието „обществен ред” - средства за регулиране, цели и съдържание. Съдържание на понятието „конституционен ред”.
5. Алгоритъм на националната сигурност. Политически и правен механизъм.
6. Стратегия за национална сигурност на Република България.
7. Категорията „риск”.
8. Опасност и заплаха. Сигурност и безопасност.
9. Управление на риска.
10. Методи за въздействие на риска.
11. Същност и технология на методите за идентифициране на рискове („Мозъчна атака”, „Делфи”, „Контролни списъци”, „Структурен анализ „Какво, ако...”).
12. Методите „Дърво на отказите”, „Дърво на събитията” и „Кривата на Farmer” за оценка на риска – същност и приложение.
13. Сценарийни методи за анализ и оценка на риска.
14. Понятие за терор и тероризъм. Организация на противодействието на тероризма.
15. Международно сътрудничество в борбата с тероризма.
16. Организация на борбата срещу религиозния фанатизъм и екстремизъм.
17. Защита на критичната инфраструктура.
18. Понятие за информационна сигурност. Категории на информационната сигурност.
19. Държавна политика по гарантиране на информационната сигурност.
20. Стандарти и спецификации в областта на информационната сигурност.
21. Системата „човек-околна среда”.
22. Държавна и фирмена политика за опазване на околната среда.
23. Същност и съдържание на специалната физическа подготовка.

II. СПЕЦИАЛНА ЧАСТ

ДЕЙНОСТ НА СИЛИТЕ И СРЕДСТВОТА ПРИ БЕДСТВИЯ, АВАРИИ И КАТАСТРОФИ

1. Държавна политика за опазване и защита при бедствия. Правомощия на органите на държавната власт и местната администрация.
2. Правна регламентация на опазването и защитата при бедствията.
3. Инженерно-спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи при аварии с изтичане на радиоактивни вещества. Радиоактивно замърсяване на околната среда.
4. Инженерно-спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи при аварии с изтичане на промишлени отровни вещества. Химическо замърсяване на околната среда.
5. Биологически опасни средства. Характеристика и въздействие върху човека и околната среда.
6. Индивидуални и колективни средства за защита на населението – предназначение, видове, използване, поддръжка.
7. Тактика и ред за провеждане на инженерно-спасителните и неотложните аварийно-спасителни дейности. Технология на аварийно-спасителните работи.
8. Евакуация от сгради и обекти.
9. Ликвидиране на химически аварии и разливи при транспортиране.
10. Безопасност при ЧНАВР.
11. Безопасност на сгради и съоръжения.
12. Експертизи при пожари и аварии.
13. Единна спасителна система. Съставни части.
14. Бедствие и бедствено положение. Понятия, правна основа.
15. Безопасна работа в среда с йонизиращо лъчение
16. Правила на работа при опасност от поразяване от ел. ток
17. Изисквания и правила за действия при наводнения и оказване на помощ под вода
18. Обявяване на кризисно положение. Привеждане в готовност органите и силите за реагиране.
19. Специфични задачи и действия при провеждане на ЧНАВР след авария в ядрен реактор. Дезактивация на съоръжения, оборудване и територия около ядрената инсталация.
20. Управление на формиранията и ресурсите при крупни производствени аварии.
21. Управление на формиранията и ресурсите при предотвратяване, овладяване и преодоляване на последствията от земетресения, свлачища и наводнения.
22. Управление на формиранията и ресурсите при предотвратяване, овладяване и преодоляване на последствията от пожари.
23. Управление на формиранията и ресурсите при предотвратяване, овладяване и преодоляване на последствията от снегонавявания, обледявания, лавини, епидемии и транспортни аварии и катастрофи.
24. Рискове, опасности и заплахи за културното наследство от природен, антропогенен и техногенен характер
25. Културното наследство като обект на посегателство на организираната престъпност
Организация и управление за защита на културното наследство.
26. Комплексният подход и модерните риск-технологии при изграждането на система за защита на културното наследство
27. Оцеляване в екстремални ситуации.

Нормативни актове и директивни документи:

1. Конституция на Република България, обн. ДВ, бр. 56/13.07.1991 г., изм. ДВ, бр. 12/06.02.2007
2. Закон за защита при бедствия, обн. ДВ, бр. 102/19.12.2006 г., посл изм. бр.16 от 26.02.2016
3. Закон за отбраната и въоръжените сили, обн., ДВ, бр. 35 от 12.05.2009, посл. доп., бр. 17 от 1.03.2016
4. Закон за МВР, Обн. ДВ. бр.53 от 27 Юни 2014г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.97 от 5.12. 2017
5. Закон за администрацията, Обн. ДВ. бр.130 от 5.11.1998г., изм. и доп. ДВ. бр.85 от 24 Октомври 2017
6. Закон за местното управление и местната администрация, Обн. ДВ. бр.77 от 17 Септември 1991г., доп. ДВ. бр.9 от 26 Януари 2017г.
7. Закон за административните нарушения и наказания, Обн. ДВ. бр.92 от 28 Ноември 1969г изм. ДВ. бр.32 от 28 Април 2009г.
8. Закон за противодействие на тероризма, обн. ДВ, бр.103/27.12.2016
9. Закон за опазване на околната среда. Обн. ДВ. бр.91 от 25 Септември 2002г., посл. изм. ДВ. бр.42 от 3 Юни 2011г.
10. Закон за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ - 2011),Обн. ДВ. бр.124 от 23 Декември 1997г., изм. ДВ. бр.98 от 14 Декември 2010г.
11. Инструкция за безопасността на труда на органите за „Пожарна безопасност и спасяване” МВР Из-1461 от 10.08.2009г. София.
12. Наредба за устройството, безопасността, експлоатацията и техническия надзор на съоръженията под налягане ПМС 164/07.08г. ДВ бр.64 от 2008г.
13. Наредба за осъществяване на пожарогасителна и аварийно-спасителна дейност от национална служба „Пожарна безопасност и защита на населението”.
14. Инструкция за организиране и осъществяване на дихателна защита в структурните звена на национална служба „Пожарна безопасност и защита на населението” Из 1261/12.08.2006г. София
15. Инструкция за експлоатация на противопожарната техника I – 133/13.05.1997г.
16. Инструкция за експлоатация и безопасна работа на различните видове технически устройства от фирмите производители
17. Постановление на МС № 431/19.11.1997 г.
18. Постановление на Министерски съвет № 386/22.09.1994.
19. Постановление на Министерски съвет № 45/30.12.1998.
20. Наредба № I³-1971 „За строително техническите правила и норми за осигуряване на пожарната безопасност при пожар. ДВ, бр. 96/12.2009г.
21. Наредба № I³-2377 „За правила и нормиите за пожарната безопасност при експлоатация на обектите. ДВ, бр. 81/18.10.2011г.
22. Конвенция за оперативното уведомяване при ядрена авария, ратифицирана с Указ, в сила от 22.10.1986г.
23. Конвенция за помощ в случай на ядрена авария или радиационна аварийна обстановка, ратифицирана с Указ, в сила от 26.02.1987г.
24. Конвенция за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния, ратифицирана с Указ в сила от 16.03.1983г.

25. Европейска конвенция за международен превоз на опасни товари по шосе, ретифицирана с Указ, в сила от 1995г.
26. Конвенция за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния, ратифицирана с Указ в сила от 16.03.1983г.
27. Европейска конвенция за международен превоз на опасни товари по шосе, ретифицирана с Указ, в сила от 1995г.
28. Концепция за националната сигурност на Република България, ДВ, бр. 46, 1998.
29. Стратегия за националната сигурност на Република България от 08.03.2011г.

Основна литература:

1. Богоев И. Пожарогасители. Дунав прес, Русе, 1998
2. Бояджиева, Ю., Компютърна престъпност, С., 2004
3. Владимирова, Л. Рискметрия е екологичните системи за сигурност, серия „Знание”. Университетско издание, ВСУ „Черноризец Храбър”, В., 2009.
4. Драганов, Христо, Боян Илиев и Камен Каменов, Управление на риска, Прециз М, 2005.
5. Димитров С. Евакуация на хора при пожар от помещения и сгради. Албатрос, В., 2007.
6. Димитров С. Пожарна безопасност на сгради. „Издателство „Огнеборец”, С., 2004.
7. Димитров С. Димо и взриво защита на сградите при пожар. „Издателство „Огнеборец”, С., 2001.
8. Златарев, Е., Боянов, Г., Василев, А., Мулешкова, И., Основи на правото, книга втора, С., 2002.
9. Иванов, Т. Мениджмънт на сигурността и отбраната. Университетско издание, УНСС, 2008.
10. Костов, Е. Правна защита на околната среда при бедствия и аварии. ВСУ, 2007.
11. Костов, Е. Противопожарно право, ВСУ, 2008.
12. Костов, Е. Правомощия на кмета за осигуряване на обществения ред. С., 2000.
13. Кулев, И. и др. , Г. Колко опасни за населението са течните радиоактивни изхвърляния от АЕЦ „Козлодуй”. БалБок Инженеринг, С., 1994.
14. Мардиросян, Г., „Екокатастрофи”, ИК „Ванеса”, София, 1995.
15. Мариновски, К., Дейност на полицията при бедствия и аварии, С., 2002.
16. Милева Г., Защита от пожари на недвижимите паметници на културата, ВСУ, 2009 г.
17. Милева, Г., Изследване на сигурността на недвижимото културно наследство. Методически основи на студентското научнопрактическо проучване, ВСУ, 2012 г.
18. Милева Г., Застраховането на недвижими културни ценности – състояние, проблеми, перспективи, Научна сесия 2011, Сборник научни трудове, Част II, Национален военен университет „В. Левски”, Шумен, 2012 г.
19. Милева, Г., Понятието „замърсяване” в контекста на опазването на недвижимото културно наследство, Научни трудове на Русенски университет „Ангел Кънчев”, Том 51, Серия 1.2, Русе, 2012 г.
20. Милева, Г., Изследване на сигурността на обекти – недвижимо културно наследство чрез прилагане на методика за анализ и оценка на риска от пожар, Седма научна конференция с международно участие „Гражданската безопасност 2014”, сборник, Академия на МВР, 2014
21. Ненова, А. Екологични аспекти на сигурността. Университетско издание, ВСУ „Черноризец Храбър”, В., 2008.
22. Пеев, И., П. Момчева. Хуманитарни операции. ВИ, С., 2001.
23. Романова, Хр., Бедствени ситуации и медицинско осигуряване”, Колор Принт, Варна, 2001.
24. Семерджиев Цв., Управление на информационната сигурност, С., 2007
25. Семерджиев Цв., Сигурност и защита на информацията, С., 2007
26. Тачев, Г. Защита на населението при аварии в атомната електроцентрала „Козлодуй”. БалБок Инженеринг, С., 1994.
27. Томов, В. Техническа безопасност. Р., РУ, 2002.
28. Томов, В. Аварийно-спасителна техника. Университетско издание, Варна, 2003.

29. Томов, В., П. Христов, А. Ненова. Екологична сигурност. Университетско издание, ВСУ „Черноризец Храбър”, В., 2007.
30. Томов, В. Индустриална и екологична сигурност. В, ВСУ, 2003.
31. Томов, В. Аварийно-спасителна техника. В, ВСУ, 2004.
32. Томов, В. Теория на риска. Анализ и оценка на риска в производството. Р., РУ, 2003.
33. Туджаров Хр., Информационна сигурност в бизнеса, Асеновци, С., 2009
34. Христов, П., Г. Милева, “Теоретични и правни аспекти на използването на юридическите термини “риск” и “оценка на риска” в българското законодателство във връзка със защитата на исторически сгради от пожари”, Научен алманах ВСУ ”Черноризец Храбър”, Серия “Юридически науки и обществена сигурност”, кн.7, 2007 г.
35. Христов, П. Метатеория на риска. Издателство „Албатрос”, В., 2010.
36. Шутко, А. и колектив, Оперативная диагностика, оценка масштабов и уменьшение последствий стрессовых природных процессов. Академично издателство им. „проф. Марина Дринова. С., 2011.
37. Азбука на оцеляването. ДА ”Гражданска защита”, БЧК. С., 2004.
38. Първа помощ – превенция на злополуки. БЧК, С., 2003.
39. Справочник по защита от ОМП. ВИ, С., 1991.
40. Къчев, О., П. Недев, Оцеляване в екстремални ситуации, Унив. Издание, Варна, 2012.

Конспектът за държавен изпит по специални учебни дисциплини на специалност „Защита на националната сигурност - Защита от аварии и бедствия” е утвърден на катедрен съвет при Катедра «Сигурност и безопасност», проведен на **13.12.2017 г. / Протокол № 4.**

Варна, 2017 г.

Ръководител катедра:

/доц. д-р В. Тодоров/